

Europos Pulsas

Jungiant bendruomenes, stiprinant Europą

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

Nr. 20

2025 m. kovas

PANEVĖŽYJE KYLA MODERNI INFEKČINIŲ LIGŲ KLINIKA: POKYTIS, KURIO LAUKĖ VISAS REGIONAS

Įsivaizduokite modernią ligoninę, kurioje kiekvienas pacientas gauna geriausią priežiūrą, naujaisiais medicinos įranga leidžia gydytojams greitai ir tiksliai diagnozuoti ligas, o specialiai įrengta operacinė suteikia galimybę atlikti sudėtingiausius procedūras. Ši vizija netrukus taps realybe Panevėžyje – čia statoma nauja, moderni Infekcinių ligų klinika, kuri žada tapti viena pažangiausių gydymo įstaigų visame regione.

Projektas, kurio vertė siekia 24,5 mln. eurų, didžiąja dalimi finansuojamas Europos Sąjungos lėšomis. Tai ne tik investicija į infrastruktūrą – tai reikšmingas pokytis visai Aukštaitijos sveikatos sistemai.

Pastarųjų metų pasaulinė pandemija parodė, kad efektyvi infekcinių ligų gydymo sistema yra būtina. Iki šiol Panevėžio pacientams, susidūrusiems su sudėtingomis infekcijomis, dažnai tekdavo vykti į Vilnių ar Kauną, kur buvo geriau pasirengusios specializuotos įstaigos. Vis dėlto tai netrukus pasikeis.

Naujoji klinika bus tiesiogiai sujungta su Respublikinės Panevėžio ligoninės pastatais specialiu tuneliu, užtikrinančiu saugų ir greitą pacientų perkėlimą. Ši moderni gydymo įstaiga turės:

- Operacinę, kurioje galės būti atliekamos sudėtingos procedūros.

- Diagnostikos skyrių, aprūpinatą pažangiausia medicinos įranga.

- Reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyrių, skirtą sunkiausiems atvejams.

- Specializuotus izoliacijos skyrius, kurie užtikrins infekcijų kontrolę.

- Modernią laboratoriją, kurioje bus galima greitai nustatyti pavojingus patogenus.

- Specialiai įrengtas palatas su individualiomis ventiliacijos sistemomis, skirtas užkirsti kelią infekcijų plitimui. Tai reiškia, kad pacientai gaus aukščiausio lygio medicininę pagalbą arčiau namų, o gydytojai galės dirbti efektyviau, neperkraudami didžiųjų miestų ligoninių.

Naujoji Infekcinių ligų klinika ne tik pagerins pacientų priežiūrą, bet ir taps svarbiu centru būsimiems bei esamiems medicinos specialistams. Moderni gydymo įstaiga sudarys palankias sąlygas jauniems gydytojams, slaugytojams bei kitiems sveikatos priežiūros specialistams įgyti praktikos bei gilinti žinias dirbant su pažangiausiomis technologijomis.

tinuose projektuose, skirtuose efektyvesnių diagnostikos ir gydymo metodų vystymui.

Naujoji Infekcinių ligų klinika ne tik pagerins pacientų priežiūrą, bet ir taps svarbiu centru būsimiems bei esamiems medicinos specialistams. Moderni gydymo įstaiga sudarys palankias sąlygas jauniems gydytojams, slau-

je. Specialiai įrengti izoliaciniai skyriai, atskiri įėjimai ir pažangi ventiliacijos sistema užtikrins, kad pavojingos ligos neplistų tarp pacientų ir personalo.

Ateityje Panevėžys bus geriau pasirengęs valdyti sveikatos krizes, nes turės tinkamą infrastruktūrą ir kvalifikuotus specialistus.

niaus ir Kauno klinikose, leisdami šiems centrams daugiau dėmesio skirti sunkiausiems atvejams.

- Padidins gydymo paslaugų prieinamumą mažesniuose Aukštaitijos miesteliuose ir kaimo vietovėse, suteikiant galimybę gauti aukštos kokybės medicininę pagalbą arčiau namų, ypač vyresnio amžiaus ir riboto mobilumo pacientams.

Infekcinių ligų gydymo centrai Europoje – kur mes esame?

Panevėžio naujoji klinika įsilygia į bendrą Europos sveikatos apsaugos modernizavimo tendenciją. Pastaraisiais metais daugelis Europos šalių aktyviai investavo į naujas infekcinių ligų gydymo įstaigas, siekdamos užtikrinti efektyvią ligų prevenciją, greitą diagnostiką ir pažangias gydymo galimybes. Tokios specializuotos įstaigos veikia visoje Europoje, ir jų sėkmė rodo, kad moderni infrastruktūra yra būtina sveikatos apsaugos sistemų atečiai. Panevėžio klinika bus svarbus žingsnis Lietuvos medicinos sektoriaus plėtrai ir jo pritaikymui prie geriausių tarptautinių standartų.

Charitė Infekcinių ligų centras (Berlynas, Vokietija) – viena pažangiausių infekcinių ligų gydymo įstaigų Europoje, garsėjanti savo moderniomis izoliacinėmis patalpomis, inovatyviomis gydymo metodikomis ir integracija su moksliniais tyrimais.

Carlos III Infekcinių ligų centras (Madridas, Ispanija) – specializuota klinika, suvaidinusi svarbų vaidmenį kovojant su Ebolos ir COVID-19 pandemijomis, pasižyminti itin aukštu biosaugos lygiu ir novatoriškais epidemiologiniais sprendimais.

Šv. Tomo ligoninė (Londonas, JK) – garsėja savo puikiai išvystyta intensyviosios terapijos sistema infekcinėms ligoms gydyti, glaudžiai bendradarbiaujanti su tarptautinėmis organizacijomis, vykdančiomis klinikinius tyrimus ir pandemijų valdymo programas.

Panevėžys žengia pirmuosius žingsnius šiuo keliu, ir ši klinika galėtų tapti regioniniu infekcinių ligų gydymo centru, atitinkančiu geriausius Europos standartus.

„Europos Pulso“ informacija

Autorius Augustas Didžgalvis, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=137600926>

Be to, ši investicija gali tapti stipriu argumentu grįžti į gimtąjį miestą tiems Panevėžio medikams, kurie šiuo metu dirba didmiesčiuose. Dėl naujų darbo vietų kūrimo regione gydytojai, slaugytojai ir kiti sveikatos specialistai galės prisijungti prie šios modernios medicinos įstaigos ir kurti karjerą savo mieste. Tai ne tik stiprins vietos sveikatos priežiūros sektorių, bet ir prisidės prie bendruomenės gerovės bei mažins kvalifikuotų specialistų nutekėjimą iš regiono.

Moksliniai tyrimai ir inovacijos – ateities medicina

Ši klinika taps ne tik gydymo, bet ir mokslinių tyrimų centru, prisidėsiančiu prie naujų infekcinių ligų gydymo metodų kūrimo. Bendradarbiaujant su Lietuvos ir užsienio universitetais, mokslinių tyrimų institutais bei medicinos inovacijų centrais, Panevėžio klinika galės dalyvauti tarptau-

gytojams bei kitiems sveikatos priežiūros specialistams įgyti praktikos bei gilinti žinias dirbant su pažangiausiomis technologijomis.

Projektui įgyvendinti Europos Sąjungos fondai skyrė 19,3 mln. eurų, taip pripažindami jo svarbą visam regionui. Statybos darbai jau vyksta, o klinika duris turėtų atverti iki 2026 metų gegužės mėnesio.

Panevėžys jau dabar garsėja kaip miestas, aktyviai investuojantis į modernią mediciną, o ši klinika taps dar vienu svarbiu žingsniu link šiuolaikinės sveikatos apsaugos sistemos.

„Tai ne tik naujas pastatas – tai moderni gydymo erdvė, kurioje bus užtikrintos geriausios sąlygos pacientams ir medicinos personalui“, – teigia Panevėžio ligoninės administracija.

Infekcinių ligų klinika buvo suprojektuota taip, kad galėtų efektyviai reaguoti į bet kokias epidemijas ar pandemijas ateity-

Kaip naujoji klinika paveiks pacientus?

Iki šiol pacientai, kuriems reikėjo moderniausių diagnostikos ir gydymo paslaugų, dažnai būdavo siunčiami į Vilnių ar Kauną, o tai sudarydavo nepatogumų, ypač vyresnio amžiaus ar riboto mobilumo žmonėms. Dabar jie gydymą galės gauti arčiau namų, kas ne tik sumažins kelionių būtinybę, bet ir leis greičiau pradėti būtiną gydymą, mažinant galimas komplikacijas ir užtikrinant efektyvesnę sveikatos priežiūrą.

- Sutaupys laiko – greitesnė diagnostika ir gydymas leis išvengti ilgų laukimo eilių bei užtikrins operatyvų reagavimą į sudėtingus atvejus.

- Užtikrins geresnę priežiūrą – vietos gydytojai turės pažangiausias įranga ir priemones, leidžiančias tiksliau diagnozuoti ir efektyviau gydyti infekcines ligas.

- Mažins kitų ligoninių apkrovą – sumažės pacientų srautai Vil-

ATRASK SAVO GALIMYBES

Europos Komisijos portalas „Funding & Tenders Portal“ yra skirtas ES finansavimo ir konkursų galimybėms. Šiame portale skelbiami įvairūs projektų finansavimo kvietimai, kurie apima daugybę sričių ir programų.

Vasario 18 d. paskelbti projektai:

1. Žmogaus teisių, smurto prevencijos, lyčių lygybės, vaikų apsaugos ir socialinės politikos sritis. Paskelbta vasario 18 d. (Call for Proposals to Prevent and Combat Gender-Based Violence and Violence Against Children)

2. Gynybos pramonės, tarptautinio bendradarbiavimo ir inovacijų sritis. Paskelbta vasario 18 d. (Support to the EDF National Focal Points (NFP) network)

3. Gynybos, aviacijos, auto-

- nominių transporto sistemų, oro erdvės valdymo ir saugumo technologijų sritis. Paskelbta vasario 18 d. (Multiband 4D Radar)

4. Aviacijos, orlaivių sistemų inžinerijos, aeronautikos technologijų ir skaitmeninės projektavimo analizės sritis. Paskelbta vasario 18 d. (Multi-Disciplinary design and Analysis Framework for Aerial Systems)

5. Gynybos, karinių ryšių technologijų, taktinio duomenų perdavimo ir aviacijos bei jūrų pajėgų ryšių sistemų sritis. Paskelbta

- vasario 18 d. (Multifunctional Information Distribution System)

6. Gynybos inovacijų, technologijų plėtros, mažų ir vidutinių įmonių (MVI) skatinimo gynybos sektoriuje bei dvigubo panaudojimo technologijų kūrimo sritis. Paskelbta vasario 18 d. (Non-thematic development actions by SMEs)

7. Gynybos inovacijų, pažangių mokslinių tyrimų ir proveržio technologijų sritis. Paskelbta vasario 18 d. (Non-thematic research actions targeting disruptive technologies for defence)

8. Dirbtinio intelekto (AI), privatumo apsaugos, natūralios kal-

- bos apdorojimo (NLP) ir kibernetinio saugumo sritis. Paskelbta vasario 18 d. (Privacy-preserving human-AI dialogue systems – Organisation of a technological challenge)

9. Gynybos, optoelektronikos, jutiklių technologijų, pažangaus stebėjimo sistemų ir saugumo technologijų sritis. Paskelbta vasario 18 d. (Technologies for optical detectors)

10. Jūrų technologijų, povandeninių ryšių sistemų, gynybos ir saugumo, autonominių povandeninių sistemų bei okeanografijos sritis. Paskelbta vasario 18 d. (Advanced Underwater Networks)

11. Kosmoso technologijų,

- palydovinių sistemų, orbitinės inžinerijos, gynybos ir komercinės kosmoso pramonės sritis. Paskelbta vasario 18 d. (On-orbit operations and services)

Vilniaus miesto medinės architektūros muziejus – istorinis paveldas naujame amplua

Vilniaus senamiestyje atgimsta unikalus medinės architektūros paveldas. Miesto medinės architektūros muziejus tapo ne tik restauruotu istoriniu pastatu, bet ir moderniu kultūros bei edukacijos centru, kurio tikslas – išsaugoti ir populiarinti medinės architektūros paveldą.

<https://culture.ec.europa.eu/lt/cultural-and-creative-sectors/architecture/living-spaces/catalogue/vilnius>

Šis projektas 2023 metais pelnė „European Heritage / Europa Nostra Awards“ apdovanojimą, kuris yra vienas svarbiausių Europos kultūros paveldo įvertinimų. Šis prestižinis prizas skiriamas išskirtiniams projektams, kurie demonstruoja pavyzdinį kultūros paveldo išsaugojimą, inovatyvius atkūrimo metodus ir bendruomenės įtraukimą.

Apdovanojimas pripažįsta Vilniaus muziejų kaip išskirtinį projektą, kuris ne tik restauravo svarbų istorinį pastatą, bet ir sukūrė ilgalaikę kultūrinę ir edukacinę erdvę. Tai ženklas, kad Vilniaus miesto medinės architektūros

muzejus tapo tarptautiniu pavyzdžiu, kaip galima suderinti istorinio paveldo apsaugą ir šiuolaikinį miesto gyvenimą.

Be to, „Europa Nostra“ apdovanojimui skatina dialogą tarp Europos miestų ir kultūros organizacijų, suteikdami galimybę Vilniui būti matomam tarptautinėje arenoje kaip inovatyvus ir atsakingas kultūros paveldo puoselėtojas. Šis pripažinimas ne tik kelia muziejaus prestižą, bet ir atveria galimybes naujiems projektams bei tarptautiniam bendradarbiavimui ateityje. Tai pripažinimas, kad Vilniaus muziejus ne tik išsaugojo istorinį pastatą, bet ir tapo pavyz-

džiu visai Europai, kaip galima derinti tradicijas, inovacijas ir bendruomenės įtraukimą.

Atgaivinta XIX a. medinė architektūra

Šis XIX a. medinis pastatas ilgus dešimtmečius stovėjo apleistas ir sunykęs, kol 2019 m. Vilniaus miesto savivaldybė nusprendė suteikti jam naują gyvenimą. Projektas, finansuojamas Europos Sąjungos ir Vilniaus miesto lėšomis, siekė ne tik restauruoti pastatą, bet ir sukurti modernią erdvę, kurioje susijungtų praeitis, dabartis ir ateitis.

Autentiškumo išsaugojimas buvo pagrindinis restauracijos prioritetas:

- 80 proc. pastato išorės dekoru elementų buvo atkurti arba išsaugoti.
- 70 proc. originalių sienų ir konstrukcijų išliko autentiškos.
- Interjero polichrominiai tyrimai padėjo atkurti istorinę sienų puošybą.
- Nesurasti elementai buvo pakeisti iš kitų istorinių, tačiau sunykusių pastatų, taip mažinant naujų medžiagų naudojimą.

Darbus atliko tarpdisciplininė restauratorių komanda, kurios sudėtyje – medžio meistrai, architektūros tyrėjai ir polichromijos specialistai.

Edukacinis centras ir bendruomenės erdvė

Atnaujintame pastate įsikūrė nuolatinė ekspozicija, pasakojanti apie Vilniaus medinės ar-

chitektūros istoriją bei jos vietą šiuolaikiniame mieste. Lankytojais gali susipažinti su:

- Medinės architektūros evoliucija nuo XIX a. iki šių dienų.
- Restauracijos technologijos ir metodais.
- Medinių pastatų svarba tvariam miestų vystymuisi.

Be parodų, muziejus veikia kaip praktinių žinių centras. Jame įsteigtas konsultacijų centras, kuris padeda Vilniaus gyventojams prižiūrėti savo medinius pastatus bei suteikia informaciją apie jų restauravimo galimybes.

Gyva iniciatyva, kuri jau duoda rezultatų

Nuo atidarymo muziejus tapo ne tik traukos centru architektūros mėgėjams, bet ir aktyviu bendruomenės centru. Čia organizuojamos edukacinės dirbtuvės, paskaitos ir susitikimai su restauratoriais. Per pirmuosius veiklos metus muziejus jau padėjo daugiau nei 100 Vilniaus gyventojų, besidominčių savo medinių namų išsaugojimu.

Pagrindinės muziejaus iniciatyvos:

- Praktinės dirbtuvės, kuriose žmonės gali mokytis restauruoti savo namų architektūrinius elementus.
- Kontaktų duomenų bazė, suburianti kvalifikuotus amatininkus, dirbančius su mediniais pastatais.
- Vilniaus medinės architektūros katalogas, kuriame pristatomos tradicinės ir istorinės miesto medinės detalės.

• Tarptautinės konferencijos, skirtos šiuolaikinės medinės architektūros ir jos išsaugojimo klausimams.

Europos pavyzdys tvariam paveldo išsaugojimui

Muziejaus įkūrimas ir restauracijos darbai sulaukė tarptautinio dėmesio. Vilniaus projektas prilyginamas Europos medinės architektūros paveldo iniciatyvoms, tokioms kaip Vokietijos Charité Infekcinių ligų centro restauracija ar Ispanijos Carlos III medinės architektūros atkūrimo programos.

Vilniaus muziejus yra vienas pirmųjų tokio pobūdžio centrų Baltijos šalyse, siūlantis ne tik ekspozicijas, bet ir realią pagalbą bendruomenei, siekiančiai išsaugoti istorinius medinius pastatus. Apdovanojimas „Europa Nostra“ tik dar kartą įrodo šio projekto svarbą ir unikalumą tarptautiniu mastu.

Išvada: kultūros paveldas tampa ateities dalimi

Medinė architektūra dažnai suvokiama kaip praeities palikimas, tačiau šis muziejus įrodo, kad ji gali būti svarbi ir ateityje. Tai ne tik erdvė mokymuisi, bet ir kultūros, bendruomenės bei tvarumo centras, kuris įtraukia gyventojus į miesto paveldo saugojimą.

Vilniaus miesto medinės architektūros muziejus – tai daugiau nei restauruotas pastatas. Tai pavyzdys, kaip istorija gali tapti gyva ir naudinga šiandieniniame mieste.

„Europos Pulso“ informacija

Liubavo dvaro vandens malūno muziejus – unikalus kultūros paveldas. Atgimsta festivalis, jungiantis praeitį ir dabartį

Lietuvoje gausu istorinių dvarų, tačiau Liubavo dvaro vandens malūnas yra ypatingas. Šis XIX a. pradžios akmeninis malūnas išliko kaip vienas iš nedaugelio likusių dvaro ansamblio pastatų. Po ilgus metus trukusio apleidimo jis buvo kruopščiai restauruotas ir pritaikytas muziejinei veiklai. Už šį darbą projektas pelnė prestižinį „European Heritage / Europa Nostra Awards“ apdovanojimą, pripažįstantį išskirtinius kultūros paveldo išsaugojimo pasiekimus Europoje.

saugojimo standartais.

Muziejus: istorija atgyja

Atkurto malūno erdvė buvo pritaikyta muziejui, kuriame lankytojams ne tik susipažįsta su dvaro istorija, bet ir patiria, kaip veikė autentiškas vandens malūnas. Ekspozicija supažindina su:

- Dvaro istorija ir jo reikšmė Lietuvos kultūrai.
- Malimo procesu ir istorinėmis technologijomis.
- Malūno inžinerija bei jo unikaliomis konstrukcijomis.
- Liubavo kraštovaizdžio ir aplinkos svarba.

Be to, muziejuje eksponuojama išsami tyrimų medžiaga, leidžianti dar geriau suprasti šio objekto reikšmę.

Tarptautinis pripažinimas ir apdovanojimai

Liubavo dvaro vandens malūno restauracija sulaukė tarptautinio įvertinimo, o pelnytas „Europa Nostra“ apdovanojimas tapo šio projekto sėkmės įrodymu. Vertinimo komisija pabrėžė ne tik išskirtinį restauracijos kruopštumą, bet ir projekto indėlį į kultūros paveldo išsaugojimą Lietuvoje.

Jų teigimu: „Šis tradicinės architektūros pavyzdys, naudotas iki 1975 m., išgyveno sudėtingą apleisties laikotarpį. Restauracija buvo atlikta kukliai, tačiau su didžiule meile ir rūpesčiu. Malūnas tapo atramos tašku pasakojant ir vertinant regiono istoriją.“

„Europos Pulso“ informacija

Autorius Anaipol, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=15821893>

Istorinis kontekstas ir restauracija

Liubavo vandens malūnas buvo pastatytas 1902 m. iš skeltų akmenų, o jo išskirtinė architektūra, inžineriniai sprendimai ir estetinė vertė daro jį unikaliu Lietuvos paveldo objektu. Tačiau dešimtmečiais nenaudotas pastatas pamažu nyko ir jam grėsė visiškas sunykimas.

Restauracijos metu buvo išsaugoti ir atkurti svarbiausi autentiški elementai:

- Išorės akmenų sienos ir architektūrinės detalės buvo konservuotos naudojant tradicinius metodus.
- Autentiška vidaus erdvė buvo atkurta remiantis istoriniais tyrimais.
- Technologinė įranga – malūno mechanizmai ir malimo įrenginiai – buvo kruopščiai restauruoti, kad lankytojai galėtų pamatyti, kaip veikė šis istorinis objektas.

Atkurti pastato autentiškumą padėjo išsamūs tyrimai, leidę suderinti istorines technologijas su šiuolaikiniais paveldo iš-

Buvęs Lietuvos Respublikos Ministrų Kabinetas Kaune – istorinis pastatas naujam gyvenimui

Dar vienas išskirtinis objektas, pelnęs „European Heritage / Europa Nostra Awards“ diplomą, yra buvęs Lietuvos Respublikos Ministrų Kabinetas Kaune. Šis pastatas, pastatytas dar 1890 m. carinės Rusijos laikotarpiu, yra svarbus nacionalinio paveldo objektas. Jo istorija pasakoja apie skirtingus valstybingumo laikotarpius – nuo gyvenamojo pastato iki vyriausybės institucijos bei profesinės mokyklos.

Restauracija ir pastato reikšmė

<https://www.europeanheritageawards.eu/>

Per šimtmetį pastatas patyrė daug transformacijų, tačiau jo atnaujinimas buvo vykdomas atsižvelgiant į istorinę autentiškumą. Buvo atlikti struktūriniai stiprinimo darbai, restauruotos autentiškos detalės bei dekoracijos, tačiau prarasti elementai nebuvo atkuriami vien tam, kad pastatas būtų gražesnis – vietoje jų panaudoti modernūs dizaino sprendimai.

Restauracijos metu buvo atkurti:

- Lubų tapybos elementai, suteikiantys interjerui istorinį autentiškumą.
- Autentiški sietynai ir židiniai, išlaikantys pastato reprezentacinį charakterį.
- Unikali ketaus laiptinė, kuri išliko kaip vienas iš vertingiausių architektūrinių elementų.

• Fasado ir durų restauracija, išsaugant pirminę architektūrinę išraišką.

• Parketo dangos atkūrimas pagal originalius pavyzdžius, išlaikant pastato is-

torinį žavesį.

Po restauracijos pastatas tapo Kauno universiteto rektorius tarybos būstine, suteikdamas jam naują funkciją, bet kartu išlaikydamas kultūrinę ir istorinę svarbą.

Išskirtinis kultūros paveldo saugojimo pavyzdys

Restauracijos projektas buvo apdovanojamas „Europa Nostra“ diplomu už gerai ištirtą ir kruopščiai įgyvendintą kompleksinę restauraciją, kurioje ypač daug dėmesio skirta autentiškumo išsaugojimui.

Kaip pažymėjo vertinimo komisija: „Tai puikus pavyzdys, kaip galima istorinį pastatą ne tik išsaugoti, bet ir suteikti jam naują funkciją, išlaikant jo autentiškumą ir istorinę vertę.“

Kultūros paveldas kaip gyva istorijos dalis

Tiek Liubavo dvaro vandens malūno muziejus, tiek buvęs Lietuvos Respublikos Ministrų Kabinetas Kaune yra išskirtiniai kultūros paveldo išsaugojimo pavyzdžiai Lietuvoje. Abu pastatai įrodo, kad autentiškas paveldas gali būti ne tik išsaugotas, bet ir įtrauktas į šiuolaikinį miesto gyvenimą, pritaikant jį muziejinei ar administracinei veiklai.

Tokie projektai ne tik skatina domėtis istorija, bet ir formuoja tvarią kultūrinę aplinką ateities kartoms. Europos paveldo apdovanojimai rodo, kad Lietuva gali didžiuotis išskirtinėmis restauracijos iniciatyvomis, kurios tampa pavyzdžiu visai Europai.

„Europos Pulso“ informacija

